

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtartalomban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Félévére — 5 „
 Helyben másban kelve:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévére — 10 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévére — 12 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 évszázad utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszafelé
 vagy megérkezéskor nem vállal.

Hirdetvések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők

Egyes mások ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, július 8.

Kérdések.

Polonyi megint fiskális volt s egy zseniálisan ügyes látszólagos elszólással olyan követ dobott a kulba, a melyet emberlegyen a talpán, a ki ki tud húzni.

A horvát kérdésről van szó.

Van nekünk mindenféle kérdésünk. Nemzetiségi, szociális, zsidó, kulturális, oláh, horvát, fiumei, boszniai és még egy sereg efféle kérdés. Nem hiába tekervényes utakon halad a liberális magyar politika 1867 óta, de tele is telepítették Magyarországot térképét csupa kérdőjelekkel.

A felelet mindenik kérdésre: a saját gyengeségünk. Erős hatalmas államoknak nincsenek kérdéseik. Gyenge ember az, a kit mindenki meg mer rohanni a kérdésel: hát nekem mit adsz? hát nekem?

A sok magyarországi kérdezősködő pedig mind a zsebünkön tartja a kezét.

Szegények vagyunk, de úgy látszik, még annál is gyengébbek. Másként nem volna lehetséges, hogy mindenfelől jogokért és pénzért ostromoljanak s mi mindenkit ellásunk joggal és pénzzel, mi, a kik még nemzeti jogainkat sem birtuk visszaszerezni teljesen s a kik Ausztriának fizetünk annyit, a mennyit csak önmagunkból kipréselni tudunk.

Eddig nagyon szép jelző volt erre az a szó, hogy ime, ez a liberális politika.

Mihelyest valamit a liberális varázsfellebbe burkoltak, az azonnal nyelűl hozzám lett.

Ezért aztán senkinek sem jutott eszébe, hogy a liberális gavallériával, helyesebben ostobasággal elajándékozott jogokból valamit vissza is kellene szerezni, mert különben koldusok leszünk és éhen veszünk.

Polonyi elszólta magát merő szándékos véletlenségből, hogy Bánffy Hédervály háta mögött emlékiratot adott át a királynak a horvát kérdésről s ezzel ez a kérdés ismét napirendre került.

Eppen jókor.

Az ország rettegve várja a szárazság következményeit, a katonai kiadások esztendőkre sorára lekötik pénzünk, népünk vándorol Amerika felé — s akkor az örökké elégedetlen, örökké lázongó horvát tartományok megint milliókat akar megszavaztatni Tisza István.

Polonyi fogásával kiderült, mire kellenek azok a milliók? Olyan gazdálkodás folyik ott lent a saját államunkban, a saját pénzünkön, hogy a miniszterelnök kénytelen volt külön előterjesztést tenni a királynak az állami tekintély megóvása érdekében.

Igy fest a liberalizmus, a liberális felfogás Horvátországgal szemben. Bántanak, tehát fizetünk, még jobban ütnek, még jobban fizetünk. S a miniszterelnök nem tehet mást, mint panaszt emel s a panasz következménye: minden marad a régiben.

Ennek a korszaknak végét kell már

egyszer szakítani. Sem az erszényünk, sem a Corpus Juris nem testvére a bibliai olajos korsónak. Ha folyton a zsebünkben turkálnak, koldusok leszünk s ha folyton tépdésik a magyar jog lapjait, nem marad koldusbotunk sem, amire támaszkodjunk.

Az ischli klauzula miniszterelnökről ráfogás volna azt mondani, hogy mikor a hatalmon volt, nagyon lelkesült volna a magyar állam jogaiért. Annál megdöbbenőbb, hogy még ő is feljajdult a Dráván tuli állapotok láttára, mikor egyszer közelről vizsgálta meg a híres horvát testvériséget.

Pedig a horvát kérdés nem áll egyedül. Van még egy egész sereg kérdés, a mire a felelet: pusztulunk, veszünk. Oda kellene világítani ezekre a kérdésekre is, hadd lássuk, hogy a liberális gavalléria lassu öngyilkosság volt, a melyet minden becsületes magyarnak kötelessége megakadályozni.

Tisza István megharagudott, mikor ezt szóba hozták. Haragudott és személyeskedett, a mivel az ügyet nem védte, de megsebezte önmagát. Gyenge legény az, a ki csufolódik s ügye igazságtalanságát az vallja be, a ki haragszik.

IV. Béla király azzal restaurálta a magyar állam hatalmát, hogy a II. Endre liberális tedd ide, tedd oda korszaka alatt elajándékozott nemzeti vagyont sorba visszaszedte.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az arczkép.

Irta: I. H. Rosay.

— A játékos szemében egyetlen hatalom létezik csupán: a szerencse, — mesélte Martial — s a szerencsében való vak hit oly erős a kártyázóban, hogy az élet minden mozzanatában csak ennek a szerencsének a hatását látja. — Számára a szerencse olyan pozitív valami, mint a vallásos ember szemében az Isten, vagy materialista felfogásában az erő.

— Helyes. De hát S... esete? — kérdezte Derville.

— Ez a történet éppen a szerencséről szól — mondta Daniel — Vonják le belőle a tanulságot.

Jean S... a szerencse ölében született. Gyermekek kora bájos volt. Az ifjúkora kitűnő.

Hanem huszonkét éves korában fordult a kerék s néhány pénzügyi krach úgy szétfújta az ő jólétét, mint a szél a szappanbuboré-

kot. Amikor huszonöt éves lett, a tönk szélén állott.

Sohasem nevelték arra, hogy munkával fenntartsa magát; azt sem tudta tehát, hogyan kezdjen szhoz.

Francia leccskéket adott, meg zongorázni és rajzolni tanított. Ezzel pedig valóban nem juthatni sokra.

Mint hogy nyomorát legalább látszólag akarta palástolni és szeretet csinosan öltözködni, a táplálékával kellett takarékoskodnia, mignem egész odáig jutott, hogy húst nem is evett, — csak sajtot, kenyeret, főzeléket és tejet.

Harminczkét éves korában valóságos vegetariánussá lett.

Abban az időben a véletlen egy amerikai özvegyasszonyt szerzett meg a számára tanítványul, aki őt választotta francia nyelvmestérének. Hogy miért kívánt inkább férftól tanulni, mint nőtől, ez mindörökké megoldatlan rejtély maradt; hanem annyi bizonyos, hogy Jean számára kitűnő tanítvány volt ez a hölgy. Egyébként igen szellemes asszony volt; gyönyörű példánya az Erie-vidék típusának. Derült humorral

és tekintettel, bájos modorral és formákkal; ha pedig ehhez hozzáveszszük aranyöbve játszó dús haját, amely szép arcát övezte, valóban nem csodálkozhatunk, ha a hölgy mély hatást tett Jeanra. A szegény fiú persze nem is mert arra gondolni, hogy szeresse őt, de — annál hevesebben szerette. Ez a szerelem azonban csak olyan érzés volt benne, mint ahogyan a gazdagság után vágyódott. Ez a néma imádat és vágyakozás azonban nem akadályozta őt abban, hogy lehetőleg tökéletesítse a tanítványa francia tudását.

* * *

Egy délután Jean akkor érkezett a tanítványához, amikor az még nem tért vissza a sétájából. A cselédek bevezették őt egy kis szalonba, ahová Jean eddig még nem jutott. Ott várakozott s várakozás közben gyönyörködve nézegette azokat a kis csecsebecskéket, amelyek az asztalukon felhalmozódtak. A sarokbeli nippes megismerésénél Jean egyszerű meglepetve állt meg egy kis arczkép előtt, amelyben felismerte egyik ösanyjának a vonásait. A kép még a 18-ik századból való volt s akkori idők finom művészetének volt a

Az előre haladt idény miatt, az összes **Róth. M. utóda** cégénél.
 nyári áruk leszállított árban kaphatók

Nagy választék turista-ingek, nyakkendők és kalapokban.

Ezt a példát kell nekünk is követnünk, ha élni akarunk. Könnyelműen el-pazarolt ősi jussunkat vissza kell vennünk mindenkitől, a ki úgy élt azokkal, hogy visszaélt velük. Mert a sok kérdés már-már veszedelmesen kezd egy kérdésben kihegyeződni: magyarok legyünk, vagy ne legyünk magyarok? *Dr. K. A.*

Apponyi Albert Amerikában.

Az interparlamentáris konferenciát a nyáron St.-Loisban fogják megtartani. A konferenciára a magyar tagok is elmennek s érdekes, hogy Apponyi Albert gróf a magyar bizottság elnöke is elhatározta, hogy ki megy Amerikába a konferenciára, ami minden felé nagy örömet kellett.

A civillista-emelés szónokai.

Heves vitára van kilátás a civillista-emeléséről benyújtott javaslat körül. A civillista tárgyalásánál felszólalásra vannak jegyezve: Rákosi Viktor, Okolicsányi László, Semadam Sándor, Eötvös Károly, Rátkay László, Lengyel Zoltán, Mezőssy Béla, Barabás Béla, Nessi Pal, Endrey Gyula, Gaál Sándor, Sebess Dénes, Vartán Endre, Thaly Ferencz, Szalay László, Kapossy János, Polonyi Géza, Szatmáry Mór, Bakonyi Samu, Bizony Akos, Veres József, Hock János.

Szell a Házban.

A képviselőház mai ülésének elején fel-tűnést keltett Szell Kálmán megjelenése, aki igazolni jött a minapi elmaradását, mikor az elnök felolvastatta a távollévők névsorát.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 8.

Elnök: Perczel Dezső.

Vlád Aurél: A miniszterelnök tegnapi beszédének egyik részében azt a kifejezést használta, hogy egyes képviselők konkolyt akarnak hinteni az ország különböző ajku polgárai közé s kijelentette, hogy lesz gondja, hogy ezek az urak még kevésbé legyenek vele megelégedve, mint eddig. Miután tegnap csak két nemzetiségi képviselő . . .

Farkas Abrahám: Nincs itt nemzetiségi, csak magyar képviselő! (Helyeslés.)

Vlád Aurél . . . szólalt fel, köztük szóló is, ennél fogva tiltakozik az ellen (Nagy zaj a jobboldalon) hogy a miniszterelnök konkolyhinnéssel vádolja őt akkor, mikor adatokkal igazolta, hogy a miniszterelnök daczárta annak, hogy kijelentette, hogy a nemzetiségi törvényt nem fogja revideálni, mégis részben revideálja. Azt is bebizonyította, hogy a miniszterelnök a nemzetiségi kérdést nem Deák szellemében kezdi, holott erre hivatkozott. Mindezek után a konkoly hintés vádját visszautasítja s a miniszterelnök eljárását másnak, mint ámitásnak nem minősítheti.

Kammerer Ernő a pénzügyi bizottság előadója beterjeszti a bizottságnak az 1904. évi költségvetés helyesbítésére, a Ház alkalmazottainak fizetésrendezésére és a marhasó olcsóbbá tételére vonatkozó jelentéseket.

Elnök: A jelentések ki fognak nyomtatni és annak idején napirendre tűzteni.

Következnek

a záróbeszéd.

Szederkényi Nándor: Foglalkozik a tegnapi indikrécziókkal és követeli, hogy úgy Bánffy-nak a horvát ügykezelésre vonatkozó memorandum, mint pedig az ischli klauzúla-ra vonatkozó mittertanási határozat a Ház elé terjesztessék, hogy az országgyűlés azokat megvizsgálhassa, tárgyalhassa.

Keményen elítéli a miniszterelnök azon kijelentését, hogy akkor tűzne frívolt játékot, ha a nemzet szemét fel nem nyitná és behajtáná a veszedelembé az által, hogy a nemzeti köve-

telmények megvalósulását egyelőre legalább teljesíthetőnek tartaná. Micsoda veszedelem fenyegeti a nemzetet, ki az, a kitől a nemzetnek jogaiért való kivívásáért indított küzdelemben félnie kell. Ez a kijelentés nem egyéb politikai szemfényvesztésnél csak azért, hogy a kishitűséget még jobban növelje. (Helyeslés a baloldalon.)

A miniszterelnök idézte tegnap Horánszky egyik beszédét, mely szerint Horánszky a vezényleti nyelv feletti rendelkezést a király jogkörébe tartozónak jelentette ki. Ezzel szemben Horánszky-nak és Hódossynak más alkalmakkor elmondott beszédeit olvassa fel, a melyekből igazolja, hogy a miniszterelnök állítása nem nyugszik biztos alapon és épen Horánszky és Hódossy felfogásai homlokegyenest ellenkeznek Tisza mai beszédével.

Ujból részletesen bírálja a kormány politikáját s kijelenti, hogy miután az hazafiatlan a költségvetést nem fogadja el, hanem ajánlja határozati javaslata elfogadását. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Udvarý Ferencz határozati javaslatát indokolva, újból figyelmébe ajánlja a kormány-nak a magánhitel rendezését és kéri az illetékreformra vonatkozó intézkedések haladéktalan megtétele mellett a szegényebb néposztalynál a kölcsönokmányoknak bélyegmentességét rendelettel meghagyni. Kéri határozati javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Molnár János kijelenti, hogy csak 8—10 percig akar beszélni. Szembe helyezi Tiszát Apponyival és konstatálja, hogy Tisza Ausztriával szemben mélyen megalázta Magyarországot.

A néppártot hazaárulónak gyanúsították még nemzetiségi programjéért és az történet, hogy mikor Szell Kálmán kormányra került, ugyanazt a nemzetiségi programot vallotta magának. Kijelenti, hogy a néppárt a 14. § alapján nem engedi megkötöni a vámszövetséget. Fölvessza az erre vonatkozó törvényt. Tiltakozik a miniszterelnök azon kijelentése ellen, hogy Magyarország csak addig maradhat fenn, ameddig a nagy hatalom keretén belül marad. Végül kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetést.

Szünet után

Tisza István miniszterelnök válaszol Molnár-nak.

remeke. Amint Jean figyelmesen csodálta ezt a képet, amely egykor az övé volt, annyira elmerült annak a nézésébe, hogy észre sem vette, amint belépett az amerikai hölgy s kíváncsian megállt mögötte.

— Ugy látom, az az arckép érdekli önt — szólalt meg az amerikai hölgy.

— Rendkívül érdekli! — mormogta Jean, . . . Hasonlít egy képhez, sőt ugyanaz, amelyet tíz évvel ezelőtt elvesztettem.

— Amelyet elvesztett? — kiáltott fel a hölgy. — Es hogyan vesztette el?

— Hogy őszintén szóljak, ellopták más tárgyakkal és némi készpénzzel együtt! . . . csakis tolvajlás volt az . . . sőt igen szerény . . . mert a tolvajok mást is elvihettek volna s valóban nem értem, miért választották épen ezt a képet, amely nem is oly nagy értékű . . . Mindenek fölött azonban most csodálkozom, hogy ezt az arcképet itt látom viszont . . .

— Nem véletlenül jutott ide, — mondta halkán az amerikai hölgy.

— Ah! csakugyan? — csodálkozott Jean.

— Igen . . . ez a kép sok kínos órát szerzett nekem . . . Ez egy tolvaj emléke . . . kérészes tolvaj, mert aki önt lopta meg, elég arczátlan volt engem feleségül venni! Sajnos, meghalt már s így nem érvényesíthetem vele szemben a megvetésemet . . .

Egészen bele pirult, amint ezt mondta s két könyvecse csillant meg a két szemében.

Aztán így folytatta:

— Csak a halála után tudtam meg ezt . . . iratok révén — neki tudni illik az volt a szokása, hogy naplót vezetett, amelyben mindent feljegyzett.

Ezt az arcképet azért tartotta meg, mert remélte, hogy annak a segítségével megtalálhatja azt az embert, akit meglopott s visszadhathatja neki a pénzt és értékeket, amelyeket bitorolt . . . hanem a halál megakadályozta őt abban, hogy kutatását végrehajtsa . . . En azonban magamra vállaltam, hogy ezt a bűnt jóvá teszem.

Amikor átjöttem Európába, minden lapban hirdetésekkel tettem közvé . . . de most mártudom, miért nem kaptam igaz választ; csalók irtak nekem csupán . . .

— Semmit sem tudtam erről, sohasem olvastam az apróhirdetéseket.

— Lásd, mennyire nincs igaz! . . . Ez azonban immár mellékes. Megtaláltam önt s elgondolhatja, mennyire örvelek ennek . . . Minthogy a férjem az ön pénzével alapította a vagyonát s mindenét annak a lopott pénznek köszönheti, természetesen ön az ő vagyonát nem fogadhatom el; egyetlen dollár sem kell nekem abból . . . érintetlen ott van az egész vagyon angol és amerikai bankokban . . . ez a vagyon immár az öné.

Jean elsápadt. Szemei előtt a sivár múlt egyszerre eltűnt s mint valami álomvilág, úgy tárult eléje a boldogságot jelentő jólét, amelyet oly régóta nélkülözött. De az öröme hamar szétoszlott; fellázadt a józólése az ellen, hogy megfoszsa az imádott nőt ettől a vagyontól.

— Lehetetlen! — kiáltott fel. — Sohasem egyezem abba, hogy elvegyem azt ami az öné . . .

— De én akarom! Az a vagyon, amelyet a tolvaj gyűjtött, minden pillanatomat megkeserítette, amióta tudom a titkát. Különböző né-

Telefon: 560.

U J K E N Y É R S Ū T Ő D E

Telefon: 560.

Értesítés. Ezennel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Nagy-Körös-utcán, a Szabó-féle vendéglő mellett első monori házikenyer és valódi monori rozskenyér **sütődét** nyitottunk.

Szives pártfogást kér tisztelettel: *Első monori házikenyer sütőde.*

Fiók-üzlet: SZÉCHENYI-TÉR, 29.

Raktárak: Huszár A. és Társa, Kolozsvári-utca. — Ullmann Sándor, Kolozsvári-utca. — Mózes Farkas, Gilyányi-utca. — Roth Dániel, Nagypiac-tér. — Weisz Náthán, Kert-utca. — Glück Gyula, Aradi-ut. — Nádor Bernátne, Kossuth Lajos-utca

A valódi monori kenyér mindazon üzletekben kapható, hol czimkével látni ki lesz téve.

Csak monori kenyeret kérjen!

Avval vádolja meg a néppártot, hogy magán kiadmányaiban nemzetiségi izgatásokat követett el.

Apponyi beszédére reflektálva, kijelenti hogy gyorsírói jegyzetekben tévesen van közölve az a kijelentése, mely miatt őt Apponyi támadta. Ő t. i. azt mondta, hogy Magyarország életérdeke, hogy tagja legyen egy nagy hatalomnak.

A vámtarifát azért nem tárgyalta eddig, mert Ausztriában erre ez idő szerint kilátás nincs és Magyarországot nem akarta e tárgyban előre megkötni. A katonai vívmányokat annyira felbecsülte szóló, hogy nem általotta oda vetni Apponyinak azt, hogy az nagyobb eredmény, mint a mennyit Apponyi 20 éves politikai működése felmutathat.

Egyébként szemére veti Apponyinak, hogy a katonai kérdésekben már nagyon sokszor változtatta nézetét. Ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Apponyi Albert gróf: Felel Tiszának s hátrózoitan megcáfolja Tisza ráfogásait.

Végül Molnár János tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha a néppárt nemzetiségi izgatásokat követett volna el.

Azok a brosurák, melyekre Tisza beszédében célzott, a néppártnak nem hivatalos kiadmányai, azokkal a néppárt sohasem azonosította magát.

Ezután a Ház többsége általánosságban elfogadta a költségvetést.

Ülés végén Tisza indítványt tesz a Ház ülésének egy órával való meghosszabbítása iránt a civillista-emelés tárgyalásának idejére. Ülés vége 3 óra után.

A hadapródiskola zárünnepélye.

A nyári meleg unalmában valóságos oázis minden évben a hadapródiskola zárünnepélye. A magyar hadsereg legifjabb nemzedéke mutatja be, mennyit haladt testi ügyességben, erőben, képzettségben. Es Nagyvárad polgársága minden évben kiveszi a maga részét az ünnepélyből: megjelen az ifjak felvonulásánál, részvételével lelkesíti a versenyzőket s a győzteseket elismerésével jutalmazza.

kem megvan a magam vagyona, amelyből pedig nem akarok egyetlen dollárt sem.

Jean ingadozott, egy ideig még vonakodott, aztán így szólt:

— Csak egy feltétellel fogadhatom el azt, ha — önnel megoszthatom.

— Ah, soha, soha! Nékem egyetlen dollár sem kell abból, mondtam már.

— De... még mint házastársnak sem?...

— A hölgy elpirult s amikor Jean bevallotta neki, mily szenvedélyesen szereti őt az első perctől fogva s mennyire félt ezt bevallani, a hölgy boldogan kacagva felelte:

— Milyen mulatságos, hogy én most egy becsületes ember feleségévé legyek, miután már egy tolvaj voltam!... igen, igen, ez nagyon mulatságos!

Megengedte Jeannak, hogy a kezét a kezébe vegye s elhalmazza azt csókjaival. Nehány nappal később pedig megengedte, hogy a haját csókolja meg s végül hat héttel később az anyakönyvvezető előtt megígérte, hogy egészen az övé lesz.

Már most ki meri mondani a történet után, hogy az életben nincsenek valóban szerencsés véletlenek, amelyekre senki sem számíthat előre?

Az idei zárünnepélyt f. hó 14-én fogják megtartani a következő műsorral:

1. Felvonulás. Megnyitó.
2. Szabadgyakorlatok.
3. Voltizálás lovon.
4. Növendéki énekkar.

a) Hét csillagból van a gönczöl szekere.

Kurucz dal.

- b) Vadász dal.
5. Vivás.

a) iskola vivás,

b) akadémiai vivás.

6. Növendéki zenekar:

a) Luduló Strobltól;

b) Egyveleg, összeállította Mazalik.

7. Torna. Szertornázás.

8. Befejező. Elvonulás.

9. Lovaglás.

Az ünnepély fél 6-kor kezdődik s befejeztével vacsora következik. Este 9-től táncz lesz, bizonynyal hajnalig.

Az iskolaparancsnokság a meghívókat a zárünnepélyre márszétküldte. Minthogy a tánczterem méreteire tekintettel kellett lenni, a parancsnokság az eddigieken felül több meghívót ki nem bocsáthat. A ki azonban az ünnepély iránt érdeklődik tévedésből meghívót nem kapott, sziveskedjék az iskola-parancsnoksághoz vagy a segédírási irodához fordulni s részérol szivesen szolgáltatnak ki belépti jegyeket, a melyek azonban csak a mutatóványokra érvényesek.

Az urak sziveskedjenek lehetőleg sötét kabátal megjelenni.

A kocsik a hadapródiskolának a Rublikovszky-ut felőli bejáratánál fognak közlekedni.

A keletázsiai háboru.

Kuropolitkin jelentése.

Pétervár, július 8. (Hivatalos.) Kuropolitkin tábornok: ak a csárhoz intézett távirata jelentti 5-éről: 4-én Vafanku vidékén, Sziuncsöntől délkeletre 14 kilométernyire és a szomszédos Taiczában megütözköztek a járőrök, miután a japán járőrök dél felé vonultak vissza. Sziencsöntől közelében, a Halo-magaslatokon, Szjadjanjától 10 kilométernyire délre egy orosz járőr megütözközött a japán előőrsekkel és két halottja volt.

Dél felé portyázva megállapították, hogy Jansuzsan község közelében, Csainjától hét kilométernyire délkeletre, mintegy 16.000 fő gyalogságból álló, egy lovasszázaddal és négy ágyúval ellátott ellenséges előőr van Diamancsában pedig a Csinszton folyó völgyében egy zászlóalj lovasszázaddal és 12 századdal. Ez előőr mögött Vanfuzanban jelentékeny japán haderők vannak.

A kínaiak jelentése szerint ezeket a csapatokat Dasjuankheben szállították partra, Takusantól 60 kilométernyire délnyugatra, 4-én egy kozák járőr lovasvadászokkal Paljamicába jutott, a Csinsztonkal mellékfolyója völgyében, Jamonlinczától 9 kilométernyire északkeletre és jelentős ellenséges haderőt látott meg.

Egy japán előőrrel Paljamiczánál történt ütközés közben egy kozák megsebesült, 4-én két orosz század és egy szotnya az Uj-Dalin felé vezető északi utszorosban visszavetett Liutistatiriből egy japán előőrscsapatot. Ez alkalmal egy kozák megsebesült. Három kozák eltűnt.

Csete-paték a tengeren.

Pétervár, július 8. Skridlov tengernagynak Miklós csárhoz intézett 5-iki távirata a következőket tartalmazza:

Báró Rhaden fregattkapitány vezénylete alatt a gensani kikötőbe gyűjtöttek egy torpedónaszádrajt kutatásra. A kutatásnak az volt az eredménye, hogy ebben a kikötőben

nincs ellenséges hadihajó. Csak kereskedelmi hajót találtak és pedig egy parti gőzöst és egy sunert, amelyeket felgyújtottak. Miután legénységet szállítottak partra, több torpedónaszádot, melyek a part körül voltak találhatóak, elpusztítottak.

Eszrevették, amint a japán negyedben és a parton japán katonák sietve gyűlekeztek. Nemsokára löni kezdtek a torpedónaszádokra, melyek ugyancsak megnyitották a tüzelést és a japánokat visszavonulásra készítették. A torpedónaszádok ezután granátokkal felgyújtották a laktanyát. Nektünk nem volt veszteségünk. Egy czirkáló hajóztály, mely Brezovrazov altengernagy lobogóját vonta fel, július 1-én este 6 óra 20 perczkor vonult át a koreai szoroson, hét ellenséges hajóval találkozott, lát-szólag négy czirkálóval, melyek pánczélosok védelmével haladtak előre, valamint egy vagy két torpedónaszádot. Hajórajunk megfordult, mire az ellenség üldözni kezdte és 80 kábel hosszúságról kezdett eredménytelenül tüzelni. Hajóink nem löttek vissza. Este 8 órakor 11 ellenséges torpedónaszád bukkant fel hajórajunk előtt és eredménytelenül támadta meg azt. Brezovrazov altengernagy azt hiszi, hogy tüzelésünk két torpedónaszádot súlyesztett el. Másnap reggel az ellenség már nem volt látható. Nektünk nem volt veszteségünk. Hajóink épen maradtak.

A Chaltenham nevű angol gőzös, amelyet czirkálóhajóink a japán tengerben megtámadtak, Gervais hajóhadnagy vezényletével július 4-én érkezett Vladivosztkba. Utban volt Otanóból Fuzan felé és vasúti síneket, valamint épületeit szállított a szjöl-fuzáni vasútvonal számára.

Keresik a japánokat!

Pétervár, július 8. Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett 6-iki keleti távirata szerint az ellenség július 4-én vissza akarta az oroszokat előőrsvonaluk déli élén szoritani, de kísérlete nem sikerült, Tekintettel arra — ugymond — hogy a japánok kiűritették Vafankut és Potajczát és ama hír következtében, hogy előcsapataik a Szeviszkoko folyó balpartjára vonulnak vissza, negyedikén alaposabban átkutatták a vidéket Sziuncsön irányában. Reggel 9 órakor az ellenséges előőrsek gyalogságból és lovasságból álló és két gépfegyverrel ellátott apróbb csapatait a Vancsinpu—Jancsuntiatun — Bziaca vonalon láttuk meg, a vasúti vonal mindkét részén Sziuncsöntől 6 kilométernyire északra. A lövészek és a lovasság tüzelésére, valamint balszárnyunk megkörtöztetésére kénytelenek voltak a japánok a vonalról visszahúzódni és a Kucsicsan irányában levő Sziuncsöntől északra négy kilométernyire fekvő magaslatokra visszavonulni. Utegünk kedvező helyzetbe vezényelve, oly hatásosan kezdett tüzelni a magaslatokon felállított ellenséges lovasságra és gyalogságra, hogy a japánok, mindjárt az első lövések után, Sziuncsön felé menekültek.

Lövészeink egy része hatalmába kerítette a vasúti állomást, de előbbre nem haladhatott, mert a sziuncsöni városfalat ellenséges lovasság és hegye tűzérség tartotta megszállva. A Sziuncsöntől öt kilométernyire, keletre fekvő dombokat is elfoglalták. Ekkor az ellenség a Szeviszkoko folyó balpartjáról ágyúival a vasúti állomás felé és az általunk Kucsicsan mellett megszállt dombokra kezdett tüzelni. Ujabb kutatás azt eredményezte, hogy a Szeviszkoko folyó balpartján meglehetősen erős ellenséges haderők vannak és hogy Sziuncsön és a város keleti részén levő dombokat ellenséges előőr tartja megszállva. A negyedik számú japán dragonyos-ezred két katonája fogságba esett. A Szidiam mellett levő dombok az ellenséges előőrök hatalmában vannak, melynek tartaléka Sziadiantól 8 kilométerre délre vannak. Szifantai és az Ocaitától délre fekvő magaslatokat is ellenséges csapatok tartják megszállva. Július 5-én az egyik orosz járőr az ellenséges előőrsvonal möött, eljutott Buzatun faluig. Sziuncsöntől 26 kilométernyire keletre, az ott levő járőrt szétszórták. A végzett kutatás összes eredménye az, hogy az ellenség

ges előőrszónal a Potilizától Siknanuzánig terjedő vasutól keletre lévő dombvidéken van felállítva.

Port-Arthur.

Budapest jul. 8. (Saját tud. táv.) Londonból táviratozzák, hogy Port-Arthur körül a japán ostromló sereg száma 50 ezer főre rug. A japánok erősségeket építenek a Port-Arthur körül fekvő dombokon, hogy a siker mentől nagyobb reményében intézhessék ostromukat Port-Arthur ellen.

Elfoglalt erősség.

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) A Reuter ügynökség értesülése szerint a japánok megtámadták a Tabusán hegy északkeleti lejtőjét. Elfoglaltak azonkívül egy erősséget Port-Arthurtól 3 mérföldnyire.

Az oroszok menedéke?

Budapest, július 8. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Csifuból, hogy ott nem hiszik azt, hogy az oroszok Kaicsut menedékhelyül használnák.

Az oroszok kudarca.

Budapest, július 8. (Saját tud. táv.) Az oroszok megkísérelték, hogy visszafoglalják a Motien szorosát a japánoktól, de kísérletük minden erőlködésük dacára kudarcot vallott. A japánok minden támadásukat sikeresen visszaverték.

UJDONSAGOK.

Gyilkosság a Nagypiac téren.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, július 8.

Tegnap délelőtt 12 órakor gyilkosság történt a Nagypiac téren. A dráma nem gazdag fordulatokban, de nagyon jellemző a mai züllött erkölcsi életre. Két ember, akiverejtkezve keresi kenyerét, apró pálinkás boltokban leissza magát s aztán kimegy a szabadba, hol minden undor és félelem nélkül vérét ontják egymásnak. Valamikor, régen, a magyar munkások arról voltak híresek, hogy józan, istenfélő, vasszorgalmu emberek, ma — sajnos — arról, hogy iszákos, verekedős, elégedetlen szociálisták.

Szabó Ferencz napszámos és **Brindás** Miklós favágó tegnap délelőtt együtt idogáltak a Bémer-téri Berger-féle pálinkamérésben. Midőn már jól beszeszeltek elmentek a Nagypiac térre, hol az egyik laczikonyhában megakartak ebédelni. Az ebéd közben valami felett összeszólkoztak, majd tetlegességre mentek egymással, miközben **Szabó** Ferencz egy élesre fent két rántott elő csizma szarából s azzal **Brindás** oly erővel szurta mellen, hogy az rögtön halva rogyott a kövezetre. A gyilkost a rendőrség elfogta. A hullát a bonczházba szállították.

Dr. Nagy Géza királyi ügyész a vizsgálat vezetésével **Nyissalovszky** Endre vizsgálóbíró bizta meg, a ki még tegnap délután kiment helyszíni vizsgálatot tartani. A hullát ma délelőtt az olasz-i temető halottas házában föl fogják bonczolni.

Hatóságilag engedélyezett végeledás.

Optikus- és kötszer-árak. Singer-féle varrógépek. Valódi tükörtajt pipák és szlipkák. Különfélehangszerek.

TAJEKOZTATO.

Julius 14. Hadapródiakola zárónnépölye.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetés díjajukat mielőbb kiegészítenni sziveskedjenek.

* **Schiefner Ede** ravatalon. A váradi káptalan halottja, **Schiefner** Ede pápai praelátus, ki évek során tartó súlyos szenvedés után csütörtök este fél 10 órakor hosszas agonizálás után adta vissza nemes lelkét Teremtőjének, immár ott fekszik kiterítve káptalan-sori lakásán. A halottas szoba sötét, komor gyászát öltött falai között gyenge, halovány világosságot árasztó gyertyák lángja vet egy kis fényt az elhunyt kiváló főpap jószágos, szolid, viaszárga arczára. A ravatalt tegnap a kora reggeli órákban állította fel **Germán** Károly Kegyelettemetkezési intézet vállalata. A ravatalt tegnap egész nap sokan látogatták. A város társadalmának előkelőségei közül többen fejezték ki részvétüket a káptalannál. A temetés ma szombaton délelőtt 10 órakor lesz. A beszentelést maga **Semrecsányi** püspök végzi, azután a székesegyházba viszik, hol **Radnay** Farkas püspök (az elhunytnak egykori káplánja) engesztelő szent miséi áldozatot mutat be, lelküdvéért. Ennek végeztével az olasz-i nagytemetőben helyezik örök nyugalomra. A káptalan a következő gyászjelentést adta ki gyászáról:

A nagyváradai lat. szert. székesegyházi káptalan mélyen szomorodott szívvvel jelenti szeretett tagtársának **Schiefner** Ede, 5 szentsége házi praelátusa, nagyváradai lat. szert. kanonok, a boldogságos Szt. Máriáról nevezett adonyi cz. prépost, a Ferencz József-rend lovagja, gyémántmésis áldozárnak folyó évi július hó 7-ik napján esti fél 10 órakor, életének 83-ik, áldozárságának 61-ik évében, hosszas betegség után, mely alatt a szentségekben többször s végül a haldoklók szentségében is részesült, végelgyengülés következtében az Urban történet elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 9-én, délelőtt 10 órakor történetű beszentelés és a székesegyházban tartandó engesztelő szent mise-áldozat bemutatása után fognak a váradi-olaszi-i temetőben nyugalomra helyeztetni. Mely végtiszteségtételre minden rendű és rangnak tisztelettel meghivatnak. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Tegnap bontották fel az elhunyt főpap végrendeletét. Egyes nevelőintézeteknek — **Orsolyák**, **Szt. József**, **Szt. Vincze** stb. — nagyobb alapítványokat hagy s a törzs hagyatékot az általános örökösök között rendeli szét osztani. Egy része a **Szentatjának** jut az egyház általános szükségleteire, másik a **berettyó-újfalusi** templom és plébániára, harmadik a **Szt. József-intézetnek**. A hagyaték értesülésünk szerint mintegy százezer koronára rug.

* **Szépül a város.** A l. szert. püspöki palota és a székesegyház utca-felöli nagy falkerítése helyett **dr. Semrecsányi** Pál püspök ur díszes új vaskerítést készített. A pompás

kerítés már a befejezéshez közeledik. Most, midőn a sötét zöldre festett díszes vasrácsnak nyílcsucseit és rózsáit igazi aranyozással ellátják, kezd kibontakozni az egész környéknek az ékességét növelő mű egész szépsége, melyet az alkalmazandó új díszkapu fog betetőzni. A díszes kerítést és kaput **Tátray** Sándor kiváló nagyváradai műlakatos készíti.

* **A hadügyminiszter és a törvényhatóságok.** Nagyvárad városához a belügyminiszter leiratot intézett a hadügyminiszter egy kívánsága tárgyában. A hadügyminiszter azt óhajtja, hogy az országban levő állami, törvényhatósági és városi közutakról történő változásokról, a közlekedést esetleg gátló akadályokról, azok elhárításáról s általában a közutakra vonatkozó intézkedésekről az illetékes polgári hatóságok közvetlenül értesítsék az illetékes hadtestparancsnokságokat. A belügyminiszter utasítja a polgári hatóságokat, hogy a hadügyminiszter kívánságának minden alkalommal megfeleljenek.

* **Egy képviselő eljegyzése.** Magyar Gerő-monostori **Kabos** Ferencz orsz. képviselő f. é. június hó 26-án eljegyezte Székelykereszturi léczfalvi **Gyárfás** Endre és neje magyar-sáros-berseszi **Katona** Ilona leányát **Annát**.

* **A megyei számvevőségek visszaállítása.** Alig két éve annak, hogy a kormány reformálta a vármegyék pénzkezelését és számvevőséget s a megyei pénztárt beosztották a kir. pénzügyigazgatóság körébe. Azóta sokat tapasztaltak. A vármegyék és megyéktől a pénzügyigazgatóságokhoz áthelyezett tisztviselők helytelenítik az új rendet, míg másoldalról azt állítják, hogy a reform bevált. Mint a fővárosból értesítünk a kormány-körökben arról győződtek meg, hogy sok tekintetben nehézkes és hátrányos a mostani rendszer s állítólag maga gróf **Tisza** István kormányelnök és belügyminiszter akként nyilatkozott, hogy még a jövő év elején visszaállítják a régi rendszert s a vármegyék visszakapják a számvevőséget és pénztárt.

* **Vízvezeték Debreczenben.** Régen óhajtott dolog közeledik Debreczenben a megoldáshoz. Az ottani vízvezeték tervei a legfelsőbb fórumon is jóváhagyást nyertek. Így tehát ezen már nem mulik a Debreczenben nagyon is szükséges vízvezeték létesítése. E szerint a terv szerint Debreczen minden utcájára a külsőségek is, tehát a nagyerdő is kap vízvezetékét. A vizet a Köntös gáton furandó 12 ártézi kut fogja szolgáltatni. Jó- és bőséges vizet fognak ott kapni, miután erről a próbafúrások által meggyőződést szereztek. Két kutat heteken keresztül szivattyúztak itt, a nélkül, hogy a vízbőségük csappant volna. Pedig a két kut szorosban egymás mellett volt furva. A viztorony a Nagyerdőn lesz felállítva. A viz nagyon olcsó lesz s mindenki megszerezheti. Köbméterenkint, tehát 1000 liter viz után mindössze 7 fillért kell fizetni. Valóságos áldás lesz Debreczenre a vízvezeték, ha a terv jól sikerül.

* **A tizedik gyógyszerár ügye.** A csillagvárosi polgárok, mint már írtuk, akciózt indítottak, hogy a város ezen elhagyott városrészében egy gyógyszerár állítsák fel. A közegészségügyi bizottság többsége, a városi főorvos javaslata alapján, a gyógyszerár engedélyezését nem véleményezte, mert nagyon is

Más vállalat miatt üzletemet teljesen felosztatom. Az összes rak-táron levő norinbergi, rövid, díszmü és url divatárukat gyári áron alul is eladom.

Az üzleti berendezések eladók. Az üzlethelyiséget is átadom.

Serényi M.

Szt. László-tér, Fekete Sas szálloda kapuja mellett.

ellentmondó indokok alapján a tizedik gyógyszerár felállítását nem látják szükségesnek. A csillagvárosi polgárok a közegészségügyi bizottság ezen véleménye ellen előterjesztést intéztek. Nagyváradi város tanácsához, mint állandó választmányhoz, amelyben rámutatnak a vélemény indokainak egyoldalúságára, kifejtik, hogy a szegény lakosságnak mily szükségük van egy gyógyszertárra, mert Csillagváros igen távol esik a meglevő gyógyszertáraktól. Az nem érv, hogy orvos nincs a város részben, amire pedig a lakosság számánál fogva nagy szükség volna. Eddig is mulasztást követett el a főorvos, hogy nem szorgalmazta ezen városrészben egy hatósági orvosi állás szervezését. Az előterjesztésben kéri a csillagvárosi lakosok, hogy az állandó választmány ne vegye figyelembe a közegészségügyi bizottság véleményét.

* **Eljegyzés.** Pfaff Fülöp jeles képzettségű fiatal mérnök eljegyezte *Politovszky* Gizella kisasszonyt, *Politovszky* István vámbírói titkár feleségét és kedves leányát.

* **Sikkasztó aradi postahivatalnok.** Rövid ideje még csak, hogy a m. kir. posta szolgálatába szegődött *Kajári* Odón. Mint magánhivatalnok kezdte élete pályáját *Nagyváradon*, ahol néhány esztendő alatt a *László-malom könyvelője* lett. Miért, miért nem, távoznia kellett innét, letette a postatiszti vizsgát s kinevezték Aradra postagyakornoknak. Az utalvány és pénzeslevél-osztályba osztották be itt, s később, midőn szorgalmáról és megbízhatóságáról tett tanúságot, egy kis közpénztár kezelését is rá bízta. *Kajári* Odónnak is az lett a végzete, ami sok másnak megásta a sirját, a cimborák. Egyik mulatságból és dorbézolásból a másikba sodródott, nap-nap után dorbézolt, s ez az életmód annyi pénzt emésztett, hogy az ő szerény jövedelme megközelíthetetlenül sem fedezhette a kiadásokat. Adósságokba merült, melyek az utóbbi időben oly súlyosakká lettek, a hitelezők annyira szorongatták, hogy kétségbeesésében a legvakmerőbb és legeszeveszettebb tette határozta el magát. A pénzes levelek egyrésze az ő kezén ment keresztül, s tegnapelőtt a Vojtek és Weisz aradi droguista cég egy Németországba szóló és 145 márkát tartalmazó levelet adott fel. A hatalmas borítékban három pecsét volt, s már ez is elárulta, hogy meglehetősen összeget takar. *Kajári* az elismervényt szabályszerűen kiállította, amint azonban a féltávozott, elővette az ollóját, s miután meggyőződött róla, hogy senki sem látja, egyenkint feltörte a pecsétet. Epen abban a pillanatban, midőn a borítékban levő pénzt kivette és zsebre akarta vágni, belépett egyik fellebbvalója, aki rögtön átlátta a helyzetet. A fiatal ember halálsápadt lett, s kegyelemért kezdett könyörögni, erről azonban természetesen szó sem lehetett. Az esetről nyomban értesítették *Szél* Ernő postafőnököt, aki azonnal rovincsolást tartott, s ekkor kitért, hogy az elszikkasztott 145 márkán kívül egy másik levélből 13 márká 70 pfenninget tulajdonított el a postagyakornok a boríték feltörése után, a kézi pénztárból pedig mintegy 15 korona hiányzik. Ez az összeg nagyobbra bélyegekből folyt be. *Szél* Ernő postafőnök nyomban felfüggesztette *Kajári* Odónt, s bűnvádi feljelentést tett ellene az aradi rendőrségnél.

* **Temetés.** A részvét impozáns megnyilatkozása mellett ment végbe tegnap délután néhai *Mayer* Agoston kiváló nagyváradi orvos özvegyének temetése. A Pável-utcai gyászházban a kitűzött időre nagy és előkelő közönség jelent meg. A közönség sorában ott voltak:

Rimler Károly, Sal Ferencz, Papp Miklós, dr. Hoványi Gyula, Harmathy Károly, Bordé Ferencz, Nagy Márton, dr. Baróthy Akos, Ember Géza, dr. Wallner Odón, dr. Baróthy Pál, Vámosy Mihály, Lencsés János, Mezey Mihály,

dr. Vucskics Gyula, Vulkán József, Székely Sándor, Imrik László, Vinkler Lajos, Gerő Sándor, dr. Szemethy Géza, Reismann Mór, Mayer Antal, Fisch Aron, Schweiger Ede, Juszt Károly, Brém Lőrincz, dr. Dóri Ferencz, Aranyossy C. József, Rozsly Géza, Bordé Károly, Rácz Mihály, Berkovits Miklós, dr. Márkus László, Molnár Lajos, Lévai Zsigmond, Sebestyén Lajos, dr. Thury Kálmán, Weingartner Ador, Balogh Döme, Wavrek Kálmán, Lőrinczy Gyula, dr. Góher Lambert, Kelepecz Dezső, dr. Bartha János, dr. Waldmann Béla, a városi árvaház női választmánya és a biharmegyei nőegylet képviselőileg a két árvaház növendékeivel.

A szomorú szertartást dr. *Karsch* Lollion kanonok végezte *Klédorfer* Lambert és *Pálffy* Béla sedéletével. *Kalmár* Illés kántor pedig megható gyászdalokat énekelt. Szertartás végétével az impozáns gyászmenet az újvárosi központi temetőbe vonult, hol az elhunyt urat átadták az anyaföldnek.

A koszorúk feliratai a következők voltak: Felejthetetlen jó anyámnak — Gizi. Hálás fiui szeretettel — Laczi. Kedves jó anyáknak — Antika és Józsi. A legjobb anyának — Miczi és Feri. A legjobb nagymamának — Szerető unokái. Papháziné — rokoni szeretettel. Legmélyebb részvéttel — Molnár Lajos és neje.

Harmathy Károly és családja — Rokoni szeretettel.

Rokoni szeretettel — Sebestyén Lajos és családja.

Szeretettel jelöl — Wolf Lajos és családja. Tisztelettel jelöl — Lőrinczy Gyula és családja.

Kocsis Mihály és neje — tisztelettel jelöl.

Ma reggel 9 órakor az elhunyt lelkiudvélért az újvárosi plébánia templomban requiemet tartanak.

A díszes temetést a Weiszlovits-cég rendezte kiváló pontossággal.

* **A Pecze környékének rendezése.** Azok között a nagyszabású rendezési tervek között nem kis jelentőségű az, amelylyel a Pecze környékét a Nagypiaczon akarja rendezni. E szerint a Szarvas-sor vonalát akként jelölte meg, hogy Szacsvay-utca és a villamostelep között egyenes utcavonal alakuljon ki. Természetesen ez csak egy vihető keresztül, ha a Pecze meder rendezve lesz, illetve a régi tervet megvalósítják s a Peczet kivezetik a városból. *Schenker* Mihály Szarvassori háztulajdonosnak már így adták meg az építési engedélyt. Az építkezést már meg is kezdték, azonban a környék lakossága most fellebezést nyújtott be az építés ellen, mert az utat elzárja egészen az új épület. A hiba ott van, hogy a Pecze rendezés még késik. Minden esetre ezzel előtérbe lépett a Pecze folyó kérdése, mert a rendezés nélkül a különben igen szép terv nem vihető keresztül.

* **A budapesti gavallérok.** A szomorú hírnévre tett gavallérok, akiknek a neve egy hosszú ebéd és egy rövid vacsora révén az egész országban egy nap alatt ismertté lett, rohamosan haladnak a gyógyulás féle. Ifjabb *Rónay* Lászlót szüleinek, Borz-utca nyolczadik szám alatti lakásán ápolják. Már annyira jobban van, hogy fölülhet az ágyában. Orvosa azt mondja, hogyha valami non putrem komplikáció közbe nem jön két hét alatt elhagyhatja a szobát. Lovag *Fakk* József állapota még jobb Vidáman elbeszélget a látogatóival és cigarettázik. Nagyon rövid idő alatt be fog hegedni a sebe, Tegnap este a Réczey-féle klinikán megjelent két 32-ik gyalogezred-

beli főhadnagy, hogy a megsérült *Schmidt* Gusztáv főhadnagy nevében elégtelent kérjenek *Fakk* Józseftől. Ez a provokálás a főhadnagy részéről csak formalitás: a párbaj-szabályok írják elő. *Schmidt* Gusztávot ugyanis utasította a fölötte hatósága, hogy az ügyet becsületbíróság elé vigye. Ez, mihielyt *Fakk* József fölött, azonnal meg is fog-történni.

* **Csodálatos felgyógyulás.** A tavasszal, *Szabó* csendőrt Ermihályfalván egy munkásokból álló tömeg megtámadta s közel 30 sebet ejtett rajta. *Szabó* csendőr most teljesen felgyógyultan hagyta el a debreczeni kórházat. A közel harmincz sebbel kórházba került csendőrből, bár heteken keresztül kevés reményt fűztek hozzá, újra ember lett.

* **Apró hírek.** Lopott olló a rendőrségen. *Balog* F. kerésmároshoz beállított két fiatal ember, akik megvételre kínáltak egy finom ollót. Mikor *Balog* a fiatalemberektől azt kérdezte, honnan vették az ollót, elszaladtak mindketten s az ollót nála hagyták. Az olló a büntügyi osztálynál van letétbe helyezve, hol jelentkezzék érte igaz tulajdonosa. — *Találtatott* 3 drb kisebb összegű váltó és egy zálogcéldala. — *Elvesztett.* *Balogh* Döme bejelentette, hogy egy 600 és egy 400 koronás váltót vesztett el. Egy uriaszony a nagyváradi takarékpénztártól a kapuczinus utcára vezető uton 4 drb 50 koronás bankjegyet vesztett el. Megtaláló illő jutalomban részesül a rendőrségen. *Keresztetik a gazdáját.* *Kala* István Hattyu u. 4. szám alatt lakó női szabónál van 2 drb gazdátlan liba tulajdonosa keresztetik.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradi katolikus legényegylet választmánya tegnap délután ülést tartott, melyen a választmány tagjai szép számmal jelentek meg. Dr. *Vucskics* Gyula elnöklete alatt, ott voltak: *Bereczky* Géza, *Jelinek* Ferencz, *Voszka* Ferencz, *Széles* Lajos, *Pálffy* Béla, dr. *Szolnok* Jenő, *Morvay* Vilibárd, *Karkucz* Sándor, *Kauczil* Lipót, *Misák* József, ifj. *Barza* József stb.

Dr. *Vucskics* Gyula elnök, az ülés megnyitása s a tagok üdvözlése után előadta, hogy a választmányi gyűlés összehívását, a közgyűlés határnapjának kitűzése és tárgyainak előkészítése tette szükségessé.

A választmány abban állapodott meg, hogy a közgyűlés 17 én vasárnap délután 4 óra után lesz. Majd beterjesztette *Széles* Lajos főpénztáros a számadásokat, melyeknek feltűzsgálására a választmány kiküldte *Bereczky* Gézát, *Voszka* Ferenczet és *Oudry* Lajos ellenőrt. Ezután az egyes tisztviselők terjesztették be jelentéseiket, mely mind a közgyűlés elé kerülnek.

Több kisebb folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Pékmeisteregygyűlés. *Steiner* Gyula a Sütők Lapjának szerkesztője Nagyváradon tartózkodik, s ebből az alkalmából a nagyváradi pékmeisteregygyűlést tartanak, hogy ügyeiket megbeszéljék. A gyűlés ma, szombaton délután 3 órakor lesz a Kovács-féle vendéglőben.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt szélhámos.

Kába János, az agyafurt szélhámost, a ki hamisított okiratokkal szerzett magának előkelő, biztos állásokat, tegnap a nagyváradi királyi törvényszék tizenöt rendbeli köz és magánokirat hamisításért három évi fegyházra ítélte. A hosszú három év alatt lesz elég ideje elmékedni a becsületes életről.

Nagy József törvényszéki bíró, főtárgyalási elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg a tárgyalást.

Elsőnek a vádlott elméleti állapotáról szóló orvosi véleményeket olvasták föl. Dr. **Grósz Menyhért** és dr. **Gerő Sándor** törvényszéki orvosoknak véleménye szerint a vádlott elmezavarban szenvedett az első letartóztatásakor s ezért öt annak idején szabadlábra is helyezték.

Az igazságügyi orvosi tanács három hónappal később két tagjával megvizsgáltatta Kábat s ekkor azt konstataálták, hogy az egész elmezavar története csak szimulálás volt. Az orvosi vélemények felolvasása után a bizonyítás befejezést nyervén, a perbeszédre került a sor.

Korn Lajos királyi ügyész vádbeszédének elején kijelenti, hogy ő nem a vádlott bűnösségét akarja bizonyítani, — mert az mindent beismert, hanem azt a körülményt kívánja élesebben körvonalozni, melylyel vádlott cselekményeit elkövette. Kába művelt uri ember volt, a ki nem volt rászorulva változásokra, mert fizetéséből — ha bár szerényen is — megélhetett. Kéri a vádlottat közokirat hamisítás büntetésének anyagi halmzáatában bűnösnek kimondani.

Dr. **Halász Lajos** védő elismeri a vádlott bűnösségét, de nem tartja öt megbüntethetőnek, mert az orvosok által meg lett állapítva, hogy elmezavarban szenved. Kábat máskülönben sem lehet közokirathamisítás büntetésében bűnösnek kimondani, mert ha valaki valamely alkalmazás elnyeréséért hamisított okiratokat, azzal csak kihágást követ el. Igaz, hogy a vádlott a hamis okmányok alapján lett közigazgatási gyakoronoknak, majd t. szolgabírónak kinevezve, de szorgalmával és tudásával az összes felelválóinak elismerését kiérdemelte. A vádlott egyáltalában nem büntethető szerinte, mert az ilyen kihágások hat hónap múltán elévülnek. Kéri védenze felmentését.

Ha esetleg azonban a törvényszék mégis bűnösnek találja a vádlottat, ugy kéri enyhítő körülményekül betudni fiatal korát, büntetlen előéletét, töredelmes beismerését és nem normális elméleti állapotát.

A törvényszék ezután határozathozatalra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után bűnösnek találták **Kába** János vádlottat több rendbeli köz és magán okirathamisítások büntetésében, illetve vétségében s ezért öt az enyhítő körülmények betudásával **3 évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre** ítélték.

Az ítélet ellen ugy az ügyész, mint a vádlott és a védő felebbezést jelentettek be. A vádlottat továbbra is fogva tartják.

A rákosi vasutasok bűnpöre. A budapesti büntetőörvényszék a rákosi vasutasok bűntényében ma, szombaton délelőtt tíz órakor hirdeti ki az ítéletet. Ezzel azonban a pör aktái nem záródnak le, mert a bizonyítási eljárás során ugy a vádlottak, valamint a tanúk is egymásután s csak nem valamennyien részben azt állították, hogy a nyomozáson **Bérczi** rendőrkapitány velük brutálisan bánt, részben pedig azzal állottak elő, hogy **Bérczi** a nyomozási jegyzőkönyvet meghamisította. Dr. **Geszty Andor** királyi ügyész hivatalból megindítja az eljárást annak megállapítása végett, hogy mi igaz a vádból másrészt pedig ugy értesülünk, hogy **Bérczi** kapitány nem várva be az ügyészi intézkedést, jelentkezett **Rudnay Béla** főkapitánynál és fegyelmi vizsgálatot kért önmaga ellen.

Akasztfófa-humor. **Gombos András** foglalkozás nélküli pinczér már negyedszer állott a budapesti büntető bíróság előtt lopással vádolva **Bizaglich** elnök feddő hangon szói:

— Hát maga örökké tolvaj marad?

A vádlott vállatvonva felel:

— Amiatt az elnök urak legkevésbé van oka szemrehányást tenni, mert ha nem volna tolvaj, büntető bírakra sem lenne szükség.

A törvényszék a cinikus vádlottat, tekintettel rovott múltjára — két és fél évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

TANUGY.

Építő ipariskolai tanfolyam.

A budapesti m. kir. állami **felső építőipariskolában** (VII. Csömör-ut 74.) a rendes tanfolyamra való beiratások szept. 1—5-én lesznek s ugyanakkor lehet jelentkezni az első évfolyamra.

A rendes tanfolyam tartalma hat félév.

Az intézetben nyert Végbizonyítvány leg-alább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság előtt az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre.

A végbizonyítvány jogot ad mindazon hivatalos állásokra, amelyek betöltésénél örettségi bizonyítvány kívánatik. A végzett tanuók végre felvétetnek a vasuti tiszt-képző, a posta-és táviratdászti tanfolyamokra önkéntességi kedvezményben is részesülnek.

Az intézetbe felvétetnek rendes tanulóknak azok a 15 életévet betöltött, ép testi szervezett egészséges ifjak, a kik a polgári iskola, gimnázium, vagy a reáliskola négy alsó osztályát elvégezték.

A fizetendő díjak: felvételi vizsgálat díja 6 kor., beiratási díj 4 korona, szertári biztosíték 6 korona, — a tandíj félévenként husz korona.

Az intézet igazgatósága készséggel ad bővebb felvilágosítást. **Az igazgatóság.**

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves rokonok és jó ismerősök, kik felejthetetlen jó édes anyánk elhunytával alkalomával fájdalom munkat szives részvételükkel enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

A gyászoló Grósz-család.

TAVIRATOK.

Ludvigh nem mond le.

Budapest, jul. 8. (Saját tud. táv.) A Magyarország megczáfolja azt a hirt, mintha **Ludvigh**, magyar államvasutak igazgatója lemondott volna s helyére **Wittenburg Márk** dr kerülne.

Dolgorucky bűnhődése.

Budapest, jul. 8. (Saját tud. táv.) Pétervárról vett értesülésünk szerint **Dolgorucky** herceget, **Lamsdorf** külügyminiszter inzultorát **Szibériába** száműzték.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **A. C. D.** (Angolból.) 16

Sherlock Holmes önkéntelenül elmosolyodott.

— Ah, mr Holmes! — szólt **Lestrade** sértődötten; — ön hát kinevet? . . . Elhiszem, hogy van talentuma a nyomozáshoz, de viszont ön is higgye el nekem, hogy ezáltal kezembem van az egész gombolyag fonala . . . Különben, az nevet legjobb izü, aki utoljára nevet!

— Ej, ej, — szólt **Sherlock Holmes**, fé-

lig kötekedve, félig engesztelően; — bocsásson meg, **Lestrade** . . . Valóban nem akartam önt megbántani . . . Az bizonyos, hogy ön az érdem, hogy ráakadt erre a fontos nyomra, amelyről azt mondja, hogy minden valószínűség szerint a tegnap éjjeli rejtély egyik főszereplője írta föl a falra . . . Nekem azonban nem is volt rá időm, hogy szemügyre vegyem ezt a szobát; — ha megengedik, én is megnézem egy kissé.

Mig beszélt, elővette zsebéből a centimétert s egy nagy gömbölyű nagyító lencsét. E két szerszámmal lassan, nesztelenül fölmérte, bejárta az egész szobát; néha megállt, letérdelt, egyszer pedig egészen hasra feküdt és úgy vizsgálódott. Annnyira elfoglalta ez a munka, hogy egészen megfeledkezett ötléteitükről, s közben dűnyögött, fűtyörészett, sőt egyszer szinte örvendve kiállott föl . . .

S ahogy néztem, mig ide-oda csúszott-mászott a poros padlón, önkénytelenül a tisztavértü vizsla jutott eszembe, amely addig szimatol és keresi lankadatlanul a nyomot, mig uővégre igazán fölveri a vadat . . .

Husz perczig, vagy tovább is kutatót, a legnagyobb gonddal mérgetve a távolságot két nyom között, amelyet senki sem látott közlünk s néha épen olyan érthetetlen módon mérickélt a falon is . . . Egy helyen nagyon gondosan fölszedegedett egy csipetnyi port a padlóról s eltette egy levélborítékba. Végre nagyító fűveggel apróra megvizsgálta a vérrel irt szót a falon, minden egyes betűt külön-külön. Aztán elégedetten zsebre tette a szerszámjait és mosolyogva szólt:

— Azt mondják, hogy a géniusz munkája jár a legnagyobb fáradsággal. Ez ugyan rossz meghatározás, de bizonyos, hogy nagyon ráillik a detektív-munkára.

Gregson és **Lestrade** meglehetősen kíváncsisággal, de egyúttal megvetéssel is követték dilettáns kollégájuk mozdulatait. Világosan látszott, hogy nem is gondolnak arra, amit én már sejteni kezdtem: — hogy **Sherlock Holmes** legcsekélyebb mozdulata és megfigyelése is mind határozott, gyakorlati célra törekszik.

— Mi hát az ön véleménye az esetről? — kérdezte a két detektív majdnem egyszerre **Holmestől**.

— Megrabolnám önöket az eset földerítésének kétségtelen érdeméül ha csak eszembe is juthatna, hogy segítsek önöknek, — felelte **Holmes**. — Önök oly jól értik dolgukat, hogy Isten ellen való véték lenne beleavatkozni . . .

A két detektív, úgy látszott, nem érzte a megszö gunyt, mert hallgatott, **Sherlock** pedig színtel szerénységgel folytatta:

— Ha értesítenek majd, milyen eredményre járt a nyomozás, nagyon örülni fogok, bármi tekintetben segíthetek is. Közben és egyenlőre azonban szeretnék beszélni azzal a rendőrral, aki megtalálta a testet . . . Nem mondhatnák meg a nevét és hogy hol lakik? (Folyt. köv.)

Határídők.

Budapest, jul. 8.	
B uzaáprilisra	7.88
Buza október	7.86
Tengeri	6.26
Rozs okt.	8.6
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Értéktőzsdé

Budapest, jul. 8.	
Oszták hitel	685.50
Magyar hitel	749.50
Allmvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jul. 8-án	
Magyar aranyjáradék 4	118.25
Magyar koronajáradék	97.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4	89
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98

Italmérségi jog megváltási kötvény	98.50
Horváth szlavin földtehermentési kötvényt	2.07
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	1.62
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	98.75
Osztrák járadék papírban	99.75
Osztrák járadék papírban	118.89
Osztrák járadék aranyban	1.99
Osztrák korona járadék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	16.20
Osztrák magyarban részvény	7.50
Magyar hitelbankrészvény	644.25
Osztrák hitelintézet részvény	6.83
Párisi vista	19.01
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.80
Németbirodalmi márka	289.47
Londoni vista	95.02
20 márkás arany	48.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

A „Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság

Nagyvárad, Olaszi

Színház- és Szilágyi-Dezso-utca sarkán (Adorján Emil ház Törlesztéses)

Jelzálogkölcönöket nyújt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamattal mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél alapján nyújtjuk, azonban a zálogleveleket teljes névértékben számoljuk el, azaz a kölcsön teljes összegben fizetetik ki.

Drága kamatozású kölcsönök helyett olcsóbb kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték mentesen nyújtunk.

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi kivonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, esetleg községi becsü bizonyítvány beküldése elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság.

Van szerencsém a n.é. közönség szives tudomására hozni, hogy évek óta fennálló

vegyszeti ruhatisztító intézetemet

jelenleg a

Teleky-utca 418/26. sz. alatt

vezetem.

Gőzgépekkel berendezett tisztító intézetemben minden e szakmába vágó munka saját felügyeletem alatt tisztítódik, mivel főtörekvésem, hogy a közönség meglegedését és pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Tisztítok: mindennemű férfi és női felsőruhát, akár milyen diszes toiletteket **jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árban.**

Selyemruhák, cretonok, zephirek és batisztok minden színben tisztítás után mint csaknem újjak kerülnek ki műhelyemből.

Egy öttöny vasalás 1 korona.

A közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel:

STEINER M.,

vegyi ruha-tisztító,

Nagy-Teleky-utca 418/26.

Nápolyók és butorszövegek tisztításnak

Kesztyűk és nyakkendők tisztításnak

Hirdetmény.

„Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság“ (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt. Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

789

AZ igazgatóság.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt **REISZ és PORJESZ.**

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern styllben, gazdag választékban, gyár. rban.

Szolid, szabott árak!

TELEFON: Iroda 67. Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67. Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:

Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:

Kert-utca 10. szám

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, me-denczék, járdák, csatornák, szökő-kutak, zsilipek, hidak és áttereszek o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedőla-pok, esővízfolyókák, fürdőkádák, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben

Terazzo-munkálatok: Szabad. sodronybetétesek repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak' udvarok, pinczék, járdák aszfaltozása. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel. **Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres szárazzá tétele.**

Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

662 Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedellemezek. Kátrány fedellemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat

Jutányos árak!

Árak minden vasutállomásra!

Bellán módszer szerint készült veresre festett végü, de sokkal erősebb minőségü

K é v e - k ö t e l e i m e t,

140—150 cm. hosszban, ezer drbját *11 kor.-ért* számítom, elősmert kitünő minőségü

Gazdasági kötél-gyártmányaimat

tetemesen **leszállított árban,**

Mindennemü **zsákokat és ponyvákat**

eredeti gyári árban számítok.

801.

Feltünő olcsó árban kölcsönzők **uj zsákokat és ponyvákat.**

Telefon
299. sz.

J. WEISZ MÓR Nagyváradon, Kossuth Lajos-u.
Andrényi-palota.

—❖— **Meglepő eredmény!** —❖—

E g y s z e r ü k e z e l é s ! N a g y k e r e s l e t !

mutatja leginkább mennyire vált be a

LABOLIN,

mely lábizzadás ellen a legjobb szer.

Teljesen ártalmatlan, hatása még

♦ oly idült esetben is biztos. ♦

Ára 1 üvegnek használati utasítással és ecsettel **1 kor. 20 fillér.**

K a p h a t ó :

Berger Sándor

PARFÜMERIE „SAVOLY“

illatszertárban

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR. (SZINHÁZ-SAROK.)

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy *teljesen ujonnan átalakított és jól gondozott* minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

748

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy *nyári kerthelyiségemet ápr. hó 8-án azaz vasárnap* egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitottam.**

Kitünő magyaros étek, frissen csapolt márciusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadjátok. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT,** melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.